

EL GURDWARA

UNITAT DIDÀCTICA

Autoria dels textos, correcció i adaptació:

Óscar Craviotto
Lluís Carles Domínguez
Carme Guardia
Josefina Jou
Elisabeth Lheure
Manuel Pérez
Francesc Torradeflot
Pere Vilaseca

©AUDIR Associació Unesco per al Diàleg Interreligiós
c/ Lledó, 11, 1er.
08002 - BARCELONA

©Escola Pia de Catalunya
Rda. Sant Pau, 80
08001 - BARCELONA

Data: febrer de 2014

Difusió gratuïta a través del web www.audir.org en format pdf

Disseny i maquetació: Alba Domínguez i Puig | <http://lallunacreacions.wordpress.com>

Disseny pòsters: Mercè Iglesias | www.merceiglesias.com, a la venda en llibreries

---

ÍNDEX

1. Orígens	1
2. L'edifici	5
3. Què s'hi fa dins d'un gurdwara?	7
4. Art, dins i fora del gurdwara	13
5. Prop de casa teva!.....	16
GUIA PER VISITAR UN GURDWARA.....	18

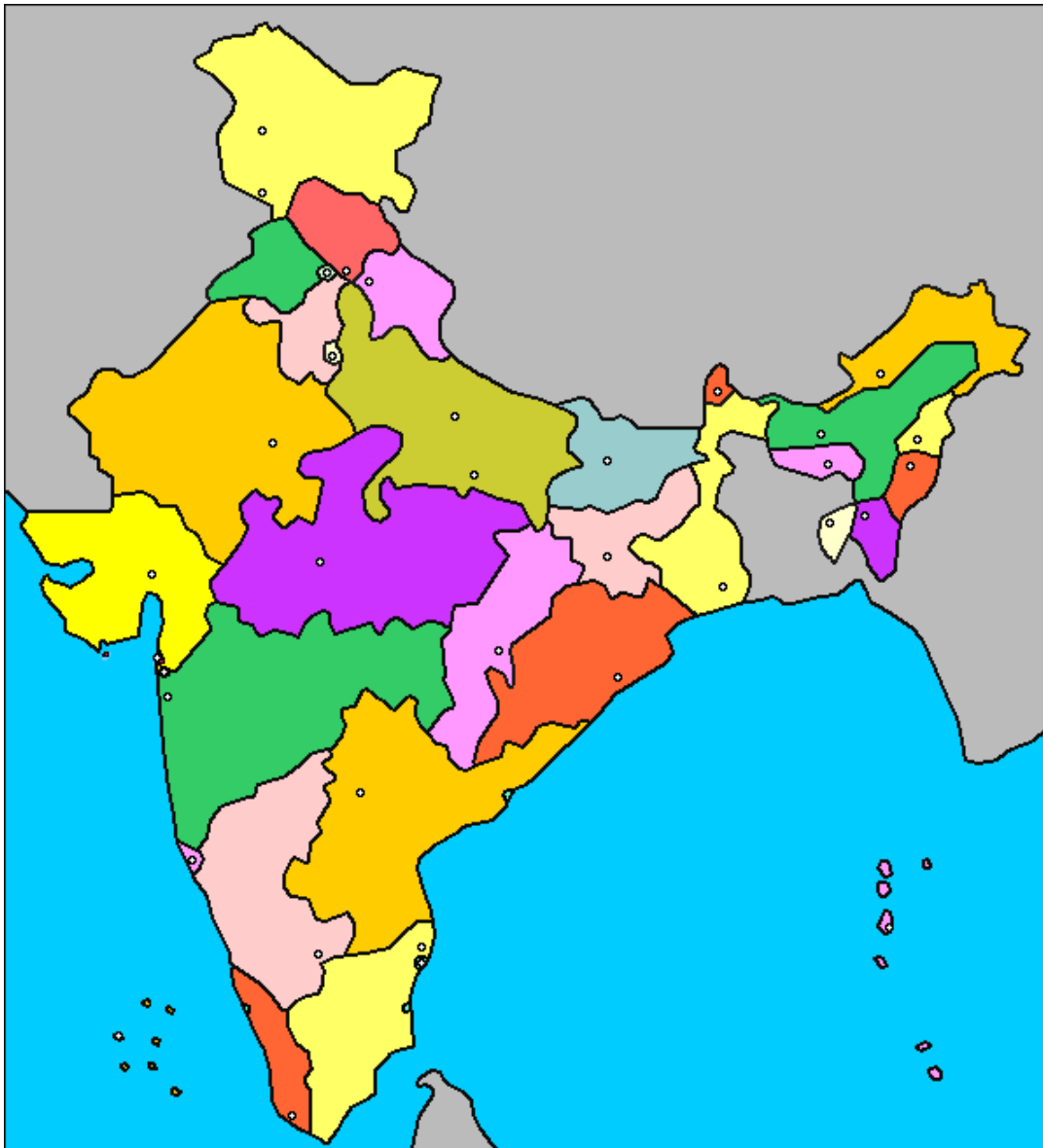

1. ORÍGENS

El sikhisme es funda al **Punjab**, al segle XVI, pel mestre **Nanak**, al qual anomenen **GURU**. Ho fa fonamentalment perquè creu que en l'hinduisme i l'islam els ritus i les cerimònies s'han tornat massa importants perjudicant altres aspectes de la religió que ell troba més essencials per apropar les persones a la **Divinitat**.

Activitat 1. Situa en aquest mapa de l'Índia la regió del Punjab i digues els noms dels països que l'envolten.

Per al guru Nanak sobretot són importants tres pilars: *medita sobre el Nom de Déu, guanya't honradament la vida, comparteix els teus guanys físics i espirituals amb els altres.*

Arran de la seves cerques i meditacions guru Nakak diu:

"No hi ha hindús, no hi ha musulmans". "Només hi ha Un Déu, Veritat Eterna és el seu nom".

Nanak va decidir llavors emprendre un llarg viatge en el qual es va anar trobant savis de diferents religions. Volia buscar el sentit de les creences i els rituals. Per al guru, la pregunta clau era com viure en la veritat. Com dur una vida autèntica, sense enganys ni falses idees?

Escolteu alguns dels poemes del místic interreligiós Kabir, que va inspirar el guru Nanak i molts poemes del qual es troben integrament al Guru Gran Sahib.

<http://www.youtube.com/watch?v=dFH6x1EkvDY&feature=relmfu>

Alguns dels seus diàlegs van quedar recollits. Us en proposem que llegiu aquests dos textos:

Text 1

A Haridwar, per exemple, a la vora del Ganges, van trobar un grup d'hindús que, en les seves ablucions, llançaven aigua en direcció al sol naixent en honor als seus avantpassats. Nanak es va acostar i va començar a tirar aigua en la direcció oposada.

- Què fas? –li van preguntar.
- Estic regant els meus camps –va respondre.
- Com vols que l'aigua arribi fins als teus camps? –li van dir.
- Si l'aigua pot arribar fins als vostres avantpassats que són a l'altre món, perquè no ha d'arribar fins als meus camps que, encara que estan lluny, són en aquest món?

Text 2

Quan van visitar la Meca, Nanak es va ajeure a dormir en el recinte de la mesquita de la Kaaba. Un clergue es va acostar a amonestar-lo:

- Peregrí, no siguis irreverent, t'has ajagut amb els peus dirigits cap al recinte de Déu, la santa Kaaba!
- Quina és la direcció en que Déu no hi té el seu estatge –li va respondre Nanak.

Activitat 2. En aquests relats, quines idees ens volen donar sobre Déu? Perquè no acaba de compartir els rituals dels hindús i la normativa dels musulmans?

El lloc de culte dels sikhs és el **Gurdwara**. De fet, però, la raó principal de l'existència d'un Gurdwara no és el culte en si, sinó el fet de ser el lloc on es guarda el Guru Granth Sahib, que és el llibre sagrat dels sikhs.

En les tradicions monoteistes occidentals són els llocs de culte els que tenen el llibre, en canvi en la religió sikh és el llibre el que té un lloc de culte. Per a ells és molt més que un conjunt de pàgines i paraules ja que el consideren com un veritable Mestre. Un **Guru**.

De fet, en seva llengua l'anomenen GURU GRANT SAHIB, que traduït voldria significar quelcom així com: "Mestre viu i etern". Tot i que està traduït a altres llengües, el **Guru Granth Sahib** que es conserva i es llegeix en els **gurdwara**, -els temples-, es copia sempre igual: en 1430 pàgines escrites en punjabí, en l'alfabet **gurmukhi**.

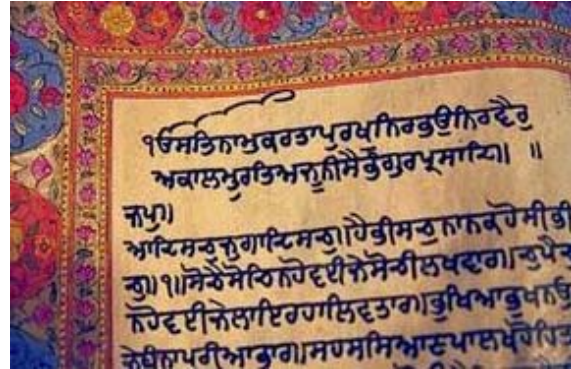
En el llibre hi ha escrits en forma d'himnes o poemes que recullen els ensenyaments de 10 mestres espirituals (Gurus). Els "gurus" no van escriure allò que conté el llibre. Ho van ensenyar, sovint oralment i posteriorment es va posar per escrit. El llibre és considerat com l'onzè Mestre o Guru.

Llegeix aquest petit fragment:

“Ecoltant la Paraula del Guru, l’home troba la felicitat (...). Tant sols podem arribar a Déu meditant les paraules del Guru. Aquells que són del teu gra, oh Déu, adquireixen la paciència i s’alliberen de tot el que els fa nosa. Servint el Guru, l’home preserva l’essencial. El Guru és una escala i un vaixell que portem a l’alliberament .”

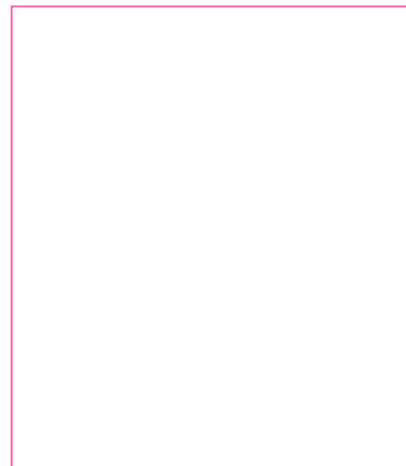
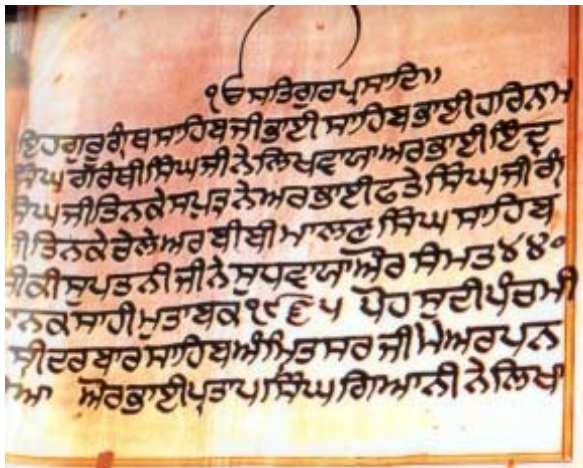
GURU GRANT SAHIB, pàgina 1278

Activitat 3. A qui es refereix el text quan fa servir la paraula Guru? Subratlla en el text les coses que pot aportar la paraula del Guru als homes.

Activitat 4. Aquest símbol vol dir **hi ha un sol Déu**. D’ell parla el primer gran poema del llibre el Mool Mantar. Aquest poema és l’oració principal de la comunitat sikh. Aquestes primeres paraules escrites es troben reproduïdes a molts llocs, com a símbol de la unitat de Déu. Còpia aquest símbol i localitza’l en la fotografia.

Busca en els fulls d’informació el text del Mool Mantar i llegiu-lo en veu alta. Dieu alguna de les característiques del Déu que ens presenta. Per a ells el llibre és un Mestre viu i en tenen la mateixa cura que tindríem amb un ésser viu molt estimat.

2. L'EDIFICI

La forma de l'edifici pot ser molt variada, de fet no hi ha formes preconcebudes, la única cosa en comú, que tenen totes els **Gurdwara** és el llibre que tracten amb molt de respecte. En el **Gurdwara**, el Llibre ocupa el lloc central i és el que fa de l'espai un lloc Sagrat.

La paraula Gurdwara significa *porta d'accés al Llibre o porta del Guru*. Es divideix en tres estances:

- La primera és el lloc on està exposat el llibre. Hi podem distingir la **katha** (lloc on es llegeixen els textos i s'escolten els comentaris) i el **kirtan** (lloc on es canten els himnes del llibre sagrat). En ella hi trobem exposat el Guru Granth Sahib durant el dia, si pot ser, sobre un altar.

-La segona, el **Sachkhand**, és l'habitació del Guru. Un espai reservat on es col·loca el llibre durant la nit amagat de la vista dels visitants.

-La tercera, el **Langar**, la cuina menjador on els sikhs celebren els àpats comunitaris.

Observa la làmina i intenta situar les parts que s'han explicat anteriorment.

Activitat 5. Quins quadrants corresponen a cadascuna d'aquestes estances i quins elements hi trobes:

Espai	Quadrants	Elements que trobes
Katha		
Kirtan		
Sachkhand		
Langar		
L'entrada		

El símbol sikh més conegut és la **Khanda**, el trobem a l'entrada dels temples i en les banderes que desfilen en motiu de les seves celebracions.

Activitat 6. Investiga a Internet com és aquest símbol i el significat dels elements que el configuren.

3. QUÈ S'HI FA DINS D'UN GURDWARA?

El Gurdwara és un temple que està obert tot el dia. Hi pot entrar qualsevol persona que mostri el senyal de respecte cobrint-se el cap, entrant amb els peus descalços i no portant alcohol, tabac o drogues.

De bon matí, i cerimoniosament, el Llibre (Guru Granth Sahib) es diposita sobre un altar, coronat per un baldaquí, talment com si fos un rei o emperador i com a tal, sempre ha de tenir un servidor. Aquest és el motiu que hagi una persona que el venta amb un plomall, a fi d'assegurar el seu confort. Al vespre és recollit també amb honors.

Activitat 7. En quins quadrants de la làmina podem localitzar el llibre i la persona que se'n fa càrrec? Observa i enumera els elements que apareixen al seu voltant.

Per iniciar la pregària del dia obren el Llibre a l'atzar i es llegeix l'himne que se'ls presenta a la primera pàgina. Així reben el seu missatge del dia.

Com que en el sikhisme no hi ha clergues, la lectura diària i el sermó la pot fer qualsevol persona de les que hi assisteixen. Normalment, però, la mateixa comunitat s'encomana a una persona que ho faci de manera habitual. S'anomena **granthis**. Aquesta persona no es pot considerar un sacerdot, entès com una persona que ha rebut una crida especial. Tots els sikhs consideren que estan al mateix nivell.

Aquesta persona responsable de la comunitat rep un sou a partir de les donacions que els membres de la comunitat ofereixen com a precepte.

Observa la làmina: igual que passa en els temples d'altres religions, al Gurdwara s'hi realitzen diferents activitats.

Activitat 8. Digues quines activitats et sembla que es realitzen al Gurdwara i com es fan. Fixa't en els músics, ocupen un lloc important. Investiga quina és la seva funció i què és el que canten.

Després visualitzeu un concert de Kirtan al gurdwara de Leicester, al Regne Unit a càrrec de la famosa cantant sikh Ragini Raini. Vídeo: <http://www.namdhari-leicester.com/#/kirtan-by-ragini-rainu/4544181408>

Quina d'aquestes activitats podries relacionar amb el text del Guru Granth Sahib Ji

Cap home assoleix l'alliberament si no és practicant el servei als altres

Com has vist es realitza el culte consistent en la **lectura i l'oració**. Molts sikhs van cada dia al Gurdwara a resar però el diumenge és el dia en que troba tota la comunitat.

Una altra activitat important és **un acte de servei i de compartir**: el menjar comunitari (langar).

Davant l'altar on hi ha situat el llibre hi ha una petita caixa on els membres del **Gurdwara** hi dipositen els diners que ajuden a mantenir la pròpia comunitat.

Activitat 9. Què et crida l'atenció d'aquesta imatge? Investiga quin tipus de menjar ofereixen i consumeixen els sikhs. Inventa't un menú que poguessis oferir a una persona sikh. Busca informació sobre d'on sorgeix i què significa aquesta tradició per als sikhs. Quin missatge vol transmetre aquesta pràctica?

Com totes les religions, els sikhs tenen diferents **ritus lligats als moments importants de la vida** que es realitzen al Gurdwara (naixement, matrimoni, mort).

A la comunitat sikh no hi ha una separació entre clergues ordenats i laics. El que hi ha són sikhs iniciats (o membres de la Khalsa) i sikhs no iniciats.

Hi ha un ritus per incorporar-se a la Khalsa. Aquest ritus s'anomena **Amrit Samskar** (bateig) i es pot fer a partir dels catorze anys.

Pertànyer a la Khalsa vol dir fer un compromís amb els principis sikhs, el manament de les 5 k. Els membres de la Khalsa porten 5 símbols que representen la fermesa en la seva fe.

Activitat 10. Observa les fotografies d'una celebració de l'Amrit Samskar. Busca informació sobre aquest ritual, explicant què es fa en cada imatge. Explica com s'elabora l'Amrit que beuran els iniciats.

Els cinc signes de la fe sikh, i per tant, dels membres que pertanyen a la khalsa es coneixen per les cinc k:

Kesh: cabells llargs sense tallar

Khanga: una petita pinta de fusta per recollir-se els cabells

Kara: un braçalet metàl·lic

Kachera: roba interior de cotó

Kirpan: en els seus orígens era una espasa cerimonial, però actualment no és més que una petita daga. Simbolitza el poder i la llibertat d'esperit, l'autorespecte, la lluita constant del bé i la moralitat sobre la injustícia. El kirpan mai ha de desembeinar-se per atacar, però pot usar-se per a l'autodefensa o per protegir algú altre.

Observa la imatge que tens a continuació.

Activitat 11. Fixa't bé en la persona que hi surt, intenta identificar i situar cada signe de la fe sikh.

Si teniu l'oportunitat de conèixer o parlar amb un sikh, podríeu demanar que us ensenyés a posar-vos un turbant.

A més a més, en esdevenir membres de la Khalsa, els homes adopten el cognom de **Singh** (lleó) i les dones de **Kaur** (princesa), paraules amb les quals volen expressar valors com ara el respecte i la dignitat i deixar enrere la distinció per castes socials.

Per exemple, l'actual president indi és sikh i es diu Manmohan Singh.

El Gurdwara també és un lloc d'aprenentatge. En ells es prepara a les persones que volen rebre **l'amrit samskar**. Els Gurdwara que estan fora de l'Índia són els encarregats de transmetre i ensenyar l'alfabet del llibre (**gurmukhi**).

4. ART, DINS I FORA DEL GURDWARA

L'art dels Gurdwara va molt lligat a l'art del país on es troben. Normalment, només es pot observar en l'edifici ja que en l'interior no hi ha estàtues encara que hi ha penjades fotografies o imatges de diferents Gurus.

Activitat 12. Relaciona aquestes imatges de Gurdwara amb els següents països: *Malaysia, Canadà, Índia i Anglaterra.*

El lloc de referència per als sikhs de tot el món és el **Temple Daurat** situat a la ciutat de Amritsar, al Punjab (Índia).

Activitat 13. Situa en el mapa de l'activitat 1 la ciutat d'Amritsar, al Punjab.

Observant la fotografia, veuràs dos edificis diferenciats, el centre de color daurat per la seva coberta d'or, és el centre del culte.

En marbre blanc trobem els edificis annexos: El **langar** on aproximadament 40.000 visitants comparteixen els menjars diaris; les despeses es sufraguen a càrrec dels fons del Temple. També hi ha un alberg gratuït que compta amb 228 habitacions i 18 sales grans. I totes les altres dependències són pròpies de les autoritats del temple. Disposa de quatre portes d'entrada orientades als quatre punts cardinals, símbol de que es tracta d'un lloc accessible a tota persona sense distinció de casta, credo, sexe i religió.

La seva arquitectura representa una harmonia única que vol representar l'equilibri entre els temples dels musulmans i els hindús, es considera un dels millors exemplars d'arquitectura del món.

Activitat 14. Després de consultar les característiques dels temples hindús i musulmans, sabries trobar alguns elements d'aquestes architectures en el Temple Daurat?

5. PROP DE CASA TEVA!

A Catalunya hi ha alguns **gurdwara**. Aquests no són gaire visibles perquè són llocs senzills, situats en naus industrials o antics tallers..

 Activitat 15. Pots buscar informació a Internet sobre les ciutats i pobles que tenen Gurdwara a Catalunya.

Et recomanem veure a classe el vídeo (<http://www.tv3.cat/videos/3826610/Sikh-i-catala>) de TV3 del Programa “UN SOL MÓN” del 26 de novembre de 2011)

 Activitat 16. Després, feu una posada en comú sobre quins aspectes dels que hem treballat hem pogut veure en el vídeo.

Activitat 17. A partir de la lectura d'aquestes dues notícies localitza en un mapa de Catalunya les ciutats o pobles que tenen comunitats sikhs.

Uns 500 sikhs de nou municipis gironins celebren la festa del naixement del sikhisme a Santa Coloma de Farners

16/04/2012

Santa Coloma de Farners (ACN).- Unes 500 persones, integrats del sikhisme, han celebrat aquest diumenge el naixement del sikhisme en una acte a Santa Coloma de Farners. Els participants, procedents de Vilobí d'Onyar, Sils, Lloret de Mar, la Cellera de Ter, Anglès, Olot, Girona, Vic i Santa Coloma de Farners han recorregut els carrers de la localitat enmig de crits d'alegria i pregàries. Els integrats d'aquesta religió han celebrat el naixement del Khalsa amb cants religiosos i jocs de defensa personal. La festa ha acabat amb un dinar vegetarià al centre de culte d'aquesta religió, 'Gurdwara dhan shrí Gurú Granth Sahíb', que hi ha a la capital de la Selva.

La comunitat sikh crea un consell religiós a Catalunya per representar els seus interessos

24/04/2005

La religió sikh ja té un òrgan de representació oficial a Catalunya. Es tracta del Consell Religiós Sikh, que s'ha institucionalitzat aquest migdia a Barcelona mitjançant la firma de dos representants de cadascuna de les tres esglésies que la comunitat té actualment a la ciutat. Aquest nou consell es reunirà periòdicament i tindrà exclusivament un valor representatiu i de servei a la comunitat, sense interferir en les decisions internes de cadascuna de les tres esglésies. La sikh, religió fundada a l'Índia, manté a Catalunya més de 3.000 fidels en una situació regular.

La comunitat sikh resident a Catalunya disposa des d'avui d'un consell religiós que actuarà com a interlocutor entre les demandes, necessitats i reivindicacions dels sikhs i les administracions, els mitjans de comunicació i les entitats religioses o culturals del país.

La constitució i presentació del Consell Religiós Sikh s'ha dut a terme al poliesportiu municipal de Sant Andreu de Badalona amb motiu de la celebració del Baisakhi, festivitat que commemora l'establiment del "khalsa", l'orde religiós que determina el codi de conducta i estil de vida dels membres d'aquesta comunitat religiosa, segons ha informat el Centre Unesco de Catalunya, un dels impulsors de la iniciativa.

De moment, el consell està integrat pels temples de Gurdwara Gurdarhshan, situat al districte de Ciutat Vella, el de Gurdwara Nanaksar, ubicat a Sants, i el de Shri Guru Ravidas Bhawan, de Badalona (Barcelonès), encara que els nous temples que es puguin anar obrint en altres llocs de Catalunya, on es calcula que resideixen uns 3.000 sikhs, també podran formar-ne part.

Si viviu a prop de Badalona podeu concertar una entrevista al Gurdwara **Gursangat Sahib**
c/Ramon Llull, n. 5 08912 Badalona Tel. 661.110.524

GUIA PER VISITAR UN GURDWARA

Com heu vist en l'apartat anterior també en podeu trobar d'altres arreu de Catalunya.

És important intentar descobrir els sentiments que provoca la descoberta d'un lloc sagrat, encara que es tracti d'un espai senzill, amb poca història i gens de luxes, com de fet són avui per avui els llocs de culte dels sikhs.

Abans d'anar-hi prepareu algunes preguntes per fer a la persona que us atindrà.

Cal apreciar i entendre tots els rituals que anirem fent durant la nostra visita. Podreu comprovar que viurem algunes coses que hem treballat en els apartats anteriors.

Per una banda podreu observar les parts del temple i també l'element més important "el Guru Gran Sahib".

Una característica de les comunitats sikhs és l'acollida i el servei. Això ho manifesten convidant a tothom que va al temple a un àpat. Compartiu el menjar amb la comunitat i aprecieu els gustos, olors, textures, etc.

